Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

BIULETYN KOWIEŃSKI

WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) ZAMKOWA 3—3.

Nr. Wilno, dn.19 stycznia 1933 r. 794.

Treść numeru:

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

x

x x

x x

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

K r o n i k a .

L i t e w s k o - ł o t e w s k i e r o k o w a n i a k o l e j o w e .Prasa kowieńska./I.33/:16 stycznia w Rydze rozpoczęły się rokowania komisji zarządów kolejowych Litwy i Łotwy w sprawie modyfikacji układu, dotyczącego stacyj pogranicznych.

N i e m i e c k i a t t a c h é w o j s k o w y d l a R o s j i i k r a j ó w b a ł t y c k i c h .Prasa kowieńska/I.33/: Radjo niemieckie donosi o zamianowaniu oficera sztabu generalnego płk. Hartmana, niemieckim attaché wojennym dla Rosji Sow. i krajów bałtyckich. Płk. Hartmann będzie rezydował w Moskwie. Kraje bałtyckie ma zwiedzać raz na 2 miesiące, bawiąc w każdym kraju po tygodniu. Będzie nadto przybywał na specjalne rewje wojskowe w krajach bałtyckich.

W y s t a w a w y d a w n i c t w b a ł t y c k i c h w P r a d z e . Prasa kowieńska./I.33/: W tych dniach w praskiej bibljotece centralnej odbyło się otwarcie wystawy książek, wydawanych w państwach bałtyckich. W otwarciu wzięli udział:poseł litewski w Pradze p.Auksztolis, łotewski - Duoman, konsul estoński Beck oraz przedstawiciele korpusu dyplomatycznego literatury i sztuki.

G r e c k o - l i t e w s k i e u m o w y h a n d l o w e ."Echo" /Nr.16.I.33/:Wkrótce przybyć ma do Kowna przedstawiciel greckiego M-stwa Handlu dla podjęcia rokowań z rządem litewskim w sprawie zawarcia umowy handlowej. Rząd grecki proponuje Litwie nabywanie wyrobów tytoniowych na dogodnych warunkach. O ile rokowania dadzą pozytywne rezultaty, na Litwie stanie się aktualna sprawa monopolu tytoniowego.

III.ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

K r o n i k a .

U r o c z y s t o ś c i z o k a z j i X - l e c i a p r z y ł ą c z e n i a K ł a j p e d y d o L i t w y ."Echo" /16.I.33/: 15 stycznia odbyły się w Kownie uroczystości, związane z X-leciem przyłączenia obszaru Kłajpedy do Litwy. Od rana miasto dekorowane było chorągwiami o barwach narodowych. Po południu w ogródku Muzeum Wojennego prezes związku szaulisów Żmujdzinawiczius wygłosił okolicznościowe przemówienie. Wieczorem w sali związku strzelców również przemawiał Żmujdzinawiczius i mjr.Tomkus. Wieczorem Radjo Kowieńskie nadało specjalny program poświęcony dziesięcioleciu wyzwolenia Kłajpedy. M.in. wygłosił przez Radjo przemówienie premjer Tubelis, charakteryzując dzień 15 stycznia 1923 r., jako decydujący moment w historji Niepodległej Litwy. Obszar Kłajpedy zamierzano przekształcić w wolne miasto, w którem Polska miałaby taki sam, a może nawet większy wpływ, niż Litwa. Komentarze zbyteczne. Byłoby to pętlą na szyji niezawisłej Litwy. Na szczęście stało się inaczej i jedyny port Litwy trafił w jej ręce.

Prawa litewskie do Kłajpedy wypływają z traktatu Wersalskiego. Clemenceau przy podpisaniu traktatu motywował oderwanie Kłajpedy od Niemiec tem, że obszar kłajpedzki zaludniony jest głównie przez Litwinów. Kłajpeda stanowi jedyne wyjście Litwy na morze. Następnie prawa litewskie do Kłajpedy były określone w konwencji kłajpedzkiej i aneksach.

Obszar Kłajpedy był długi czas oderwany od swej Ojczyzny - Litwy, stanowiąc część t.zw. Litwy Pruskiej, która wydała pierwsze litewskie siły kulturalne, jak Duonelajtis i Kurszaitis, stanowiąc jednocześnie schronisko dla litewskiego słowa drukowanego w czasie, gdy panował zakaz druków litewskich.

Kłajpedzianie w ciągu stuleci byli pod wpływem kultury niemieckiej, co uwzględnia zresztą konwencja kłajpedzka, której Litwa ściśle przestrzega. Obszar Kłajpedy nie może stanowić przedmiotu sporu z państwem sąsiedniem, gdyż w umowie o ruchu pogranicznym z Niemcami te ostatnie w określony sposób uznały Kłajpedę za kraj .

litewski.
Premjer Tubelis zakończył swe przemówienie wezwaniem do społeczeństwa, prosząc je o współpracę nad zbliżeniem Kłajpedy do Litwy, dla dobra państwa Litewskiego.

Tegoż dnia odbyły się również uroczystości w Kłajpedzie z udziałem gubernatora Gilisa, dowódcy związku strzelców płk.Kalmantasa, burmistrza m.Kowna Graurogkasa, szefa wydz.oświatowo-prasowego sztabu generalnego płk.Szarauskasa, komendanta wojennego kraju pk.Lormonasa, prezesa dyrekcji portowej inż.Wysockisa, naczelnika strzelców kłajpedzkich Bruwelajtisa i innych. Uroczystości odbyły się również w miasteczkach prowincjonalnych kraju.

W y z n a c z e n i e emerytury prof. Herbaczewskiemu. Prasa kowieńska /I.33/:W tych dniach Gabinet Ministrów wyznaczył prof.Herbaczewskiemu emeryturę w wys.400 litów miesięcznie.

Z m i a n y w składzie Sądu Wojennego. Prasa kowieńska./I.33/:Stały członek Sądu Wojennego płk.Engler ustąpił ze swego stanowiska w sądzie i na własną prośbę został przeniesiony z armji do rezerwy.

S e m i n a r j u m litewskiego Kościoła narodowego w Rydze? Prasa kowieńska./I.33/:Jak podają, wkrótce zostanie otwarte w Rydze seminarjum duchowne litewskiego Kościoła narodowego.

W y n i k i wyborów do Izby Handlowej. Prasa kowieńska./I.33/: 16 stycznia w wyniku wyborów do Izby Handlowo-Przemysłowej weszli w skład Izby: prezes inż.Dobkiewiczius, dyr. fabryki"Nemunas" Wosilus, Ożyński, Sołowiejczyk, Tilmans, Petrykas, Finkelsztejn, Warakojis i inni. Ogółem obrano do Izby 21 przedstawicieli, w tem 10 Litwinów, tyluż Żydów i 1 Niemiec.

N o w y członek Trybunału Najwyższego. "Echo" /Nr.16.I.33/: Były burmistrz kowieński J.Wilejszys mianowany został członkiem Trybunału Najwyższego.

S p r a w a "szpiegów" polskich. "Echo" /Nr.16.I. 1933 r./: 17 stycznia Sąd Wojskowy rozpatrywać zaczął sprawę następujących oskarżonych o szpiegostwo na rzecz Polski osób: Gudelis-Gudelewicz, Grygonis, Reinhold i Norejko.

K o l e j n e dyskusje akademików na temat wileński. "Liet.Aid." /Nr.13.I.33/:Oddział akademicki Zw. Wyzw.Wilna organizuje w dn.21 stycznia kolejne dyskusje na temat sprawy wileńskiej.

L a n s o w a n i e przez "Rytas" pogłosek o rzekomem wstąpieniu Pleczkajtisa do wywiadu polskiego. "Rytas" /Nr.13.I.33/:W niektórych pismach ukazała się wiadomość, że przywódca emigrantów politycznych Hieronim Pleczkajtis zaczął czynnie pracować w polskiej policji politycznej. Otrzymał on przydział do wydziału wywiadowczego na województwo wileńskie i białostockie. /Wiadomość ta jest pozbawiona jakichkolwiek cech prawdopodobieństwa.Przy Red.Biuletynu/.

S p r o s t o w a n i e. "W biuletynie Kow." Nr.793 w wiadomości o odbudowie zniszczonego toru od Jewja do granicy wkradła się omyłka, z której wynikałoby, że roboty przy budowie tej linji są zaledwie rozpoczynane, w rzeczywistości zaś roboty te są na ukończeniu.

E m i g r a c j a z Litwy w 1932 r. "Liet.Aid." /Nr.13. I.33/: W 1932 r. z Litwy wyemigrowało ogółem 850 osób. Emigracja kierowała się głównie do Afryki /244 osoby/. Pozatem emigrowano do Stanów Zjedn.Am.Półn./140 osób, Palestyny /148/, Kanady /35/, Argentyny /75/, Urugwaju /68/, Brazylji /66/ i t.d.

87